

Ljubinko Pušić

Pisanje grada. *Urbana svakodnevica*

Prometej, Novi Sad 2007., 279 str.

U jednu od mnogih knjiga koje je napisao moj kolega Ljubinko Pušić (poput *Čitanje grada*, npr.) ubrajamo i njegovu novu knjiga koju mi je i poslao – *Pisanje grada. Urbana svakodnevica*. Zašto sam se odlučila prikazati je u časopisu *Sociologija i prostor*? Moguće zato što sam oduvijek željela napisati slično djelo, ali se nisam usudila zbog strogosti pravila znanstvenog objavljivanja, čak i u sociologiji. Počelo je s čitanjem radova poznatog sociologa Đure Šušnjića koji se odvažio pisati slobodno i bez puno citiranja i navođenja literature. Smatrao je da se u sociološkoj zajednici podrazumijeva i zna tko je što i kako pročitao, te da se sve iz teksta i vidi. Takvo stajalište zastupa i Pušić u svojoj knjizi.

Knjiga ima 279 stranica od čega tri stranice sadržaja (sa 75 naslova) kratkih tekstova.

Tema je, naravno, grad. Pušić je, kako sam kaže, apsolutni urbofil, kao da nije iz Vojvodine, zemlje s puno sela. Uz sve to vrlo je kritičan prema gradu, moglo bi se reći na neki dalek način kao i Ivan Rogić, urbani sociolog s velikim brojem knjiga i tekstova o sličnim temama u Hrvatskoj. Obojica se ljute na grad što nije onakav kakav bi trebao biti.

U "Umesto predgovora" (nikada ne znam što to znači) Pušić govori o svjetskoj fascinaciji gradovima u sveopćoj urbanizaciji. Ruralni sociolozi ne bi se baš složili s tom tvrdnjom jer živimo u vremenu u kojem je "u modi" povratak selu. Nema doduše više lukšije, pratljača, drljača, kuhanja ručka od 6 do 12, drvenog pluga, a uskoro, nadam se, neće biti ni tradicionalne svinjokolje uz obvezatnu patnju i skvičanje životinja.

Pušić ističe da je ova slobodna sociologija na rubu literature i znanosti (koju kolega Alija Hodžić, antropolog i sociolog sela, zove "veselom naukom") rezultat dugogodišnjih istraživanja i tekstova koji se odnose na *urbanu svakodnevicu*.

Urbanu svakodnevicu čine mjesta, imena, opisi raznih gradova (provincijskih, prljavih, prašnjavih, mrtvih), raznih ljudi (rubnih, otvorenih, zatvorenih), te niz "malih" tema poput kavana, biciklâ, pijaca, trgova, semafora, kiše u gradu, prijatelja...

Opisivati svaki od ovih kratkih tekstova nema posebnog smisla. Smisla ima istaći osnovni pristup, a to je zaljubljenost u grad i njegovu oštru kritiku, a time i kritiku društva u kojima se ti gradovi nalaze. Autor posebno voli i kudi grad u kojem živi – Novi Sad. Pokazao mi ga je prošle godine pri mojoj posjeti i nisam ga prepoznala. Slične kritike sustava kao i drugih gradova u zemljama tranzicije i neoliberalizma mogu se sociološki jednako opravdati.

Jedino što bih prigovorila Pušiću jest da previše uljepšava situacije u zapadnim zemljama, poglavito Nizozemskoj (koju sam velik broj puta posjetila i gdje su mi kolege pokazale uistinu mnogo toga). “Dosada življenja” slična je kritici Ljubljane slovenskog urbanog sociologa Marjana Hočevara. Ako se ograničimo na Europu, jer su preširoke usporedbe preapstraktne, možemo zaključiti da nema grada koji istovremeno u sebi ne sadržava kvalitete i mane urbane svakodnevice.

Dušica Seferagić
Zagreb